

nationale ombudsman

Rapport

OM wijst verzoek om schadevergoeding onvoldoende gemotiveerd af

Oordeel

Op basis van het onderzoek vindt de Nationale ombudsman de klacht over het OM gegrond.

Inhoudsopgave

Wat is het kader?	3
Wat ging er aan de klacht vooraf?	3
Wat was de oorspronkelijke klacht?	3
Welke reactie komt er op de klacht?	3
Wat was de aanleiding voor de klacht bij de Nationale ombudsman?	3
Wat is de klacht bij de Nationale ombudsman?	4
Wat heeft de Nationale ombudsman onderzocht?	4
Hoe reageerde het OM?	4
Hoe reageerde verzoeker?	5
Wat is het oordeel van de Nationale ombudsman?	6
Conclusie	7

Wat is het kader?

De politie kan een voorwerp in beslag nemen. Dit betekent dat de politie het voorwerp meeneemt en de eigenaar/beslagene geen beschikking meer heeft over het voorwerp. Als het beslag op het voorwerp voortduurt, is Domeinen Roerende Zaken (DRZ) in beginsel de instantie die het voorwerp bewaart. Het Openbaar Ministerie (OM) beslist of het voorwerp kan worden teruggegeven of niet. Het OM kan ook beslissen dat het voorwerp moet worden vernietigd of verkocht. Kortweg kan dus worden gesteld dat de politie in beslag neemt, het OM beslist en Domeinen bewaart, verkoopt of vernietigt in opdracht van het OM.

Wat ging er aan de klacht vooraf?

In mei 2018 legde de politie tijdens een controle beslag op spullen van verzoekers zoon, omdat de politie dacht dat dit inbrekerswerktuigen waren. De spullen bevonden zich in de auto van verzoekers zoon. In maart 2019 legde het OM aan de zoon een strafbeschikking op (vanwege het op een openbare plaats inbrekerswerktuigen vervoeren of bij zich hebben). Hiertegen stelde de zoon verzet in bij de kantonrechter. In oktober 2019 vernietigde de kantonrechter de strafbeschikking en sprak de zoon vrij.

Tijdens de zitting bij de kantonrechter stelde het OM dat de inbeslaggenomen spullen waren vernietigd. De kantonrechter gaf het OM toen in overweging dat een schadevergoeding aan verzoekers zoon van € 300 billijk is, nu de inbeslaggenomen spullen niet meer terug kunnen worden gegeven.

Op 7 januari 2020 deelde DRZ aan verzoekers zoon mee dat er een bedrag van € 12,50 aan hem zou worden uitgekeerd als vergoeding voor de vernietigde spullen.

Wat was de oorspronkelijke klacht?

Verzoeker liet de rechtbank op 20 januari 2020 namens zijn zoon per e-mail weten dat hij het er niet mee eens was dat er maar € 12,50 werd vergoed. Verzoeker wilde conform de uitspraak van de rechter € 300 vergoed krijgen.

De rechtbank zond de mail van verzoeker ter beantwoording door naar het OM.

Welke reactie komt er op de klacht?

Het OM wees op 11 maart 2020 het verzoek om een hogere vergoeding af. Het OM baseert zich daarbij op artikel 119, tweede lid, Wetboek van Strafvordering (Sv). Dit artikel bepaalt welk bedrag moet worden vergoed als een voorwerp niet kan worden teruggegeven, omdat dit inmiddels is vernietigd. In dat geval moet het bedrag worden vergoed dat het voorwerp bij verkoop heeft opgebracht of redelijkerwijs zou hebben opgebracht. Aangezien DRZ de spullen had getaxeerd op € 12,50 dient dat bedrag volgens het OM aan de zoon te worden uitgekeerd.

Het OM stelde daarnaast dat de rechter geen schadevergoeding van € 300 had opgelegd aan de officier van justitie. De rechter had slechts in overweging gegeven dat een vergoeding van dat bedrag billijk zou zijn. Het OM vindt het bedrag van € 12,50 niet onredelijk.

Wat was de aanleiding voor de klacht bij de Nationale ombudsman?

Verzoeker was het hier niet mee eens. Hij stelt dat er tijdens de zitting door de rechter duidelijk is gezegd dat er € 300 diende te worden uitgekeerd aan zijn zoon. Hij voert hierbij aan dat hij ter zitting met de rechter had besproken dat er meer (duurdere) spullen in beslag waren genomen en dat het volgens verzoeker ging om een waarde van in totaal € 600. Verzoeker doelt daarbij op ringsleutels, doppen en moersleutels. Deze spullen hadden volgens hem de meeste waarde, maar zijn niet meegenomen in de berekening van het

bedrag dat aan zijn zoon wordt uitgekeerd. In zijn zoektocht naar deze spullen is hij door diverse instanties van het kastje naar de muur gestuurd.

Verzoeker klaagde over de hele gang van zaken. De procedures duurden volgens hem te lang (de strafbeschikking was pas tien maanden na pleegdatum aan zijn zoon opgelegd) en hij werd slecht geïnformeerd over de verblijfplaats van bepaalde spullen en wat ermee was gebeurd.

Wat is de klacht bij de Nationale ombudsman?

Verzoeker klaagt over de wijze waarop het OM is omgegaan met zijn verzoek om gevolg te geven aan de overweging van de rechter dat het billijk is om aan zijn zoon € 300 euro te betalen, nu de in beslag genomen spullen zijn vernietigd en niet meer kunnen worden teruggegeven.

Wat heeft de Nationale ombudsman onderzocht?

De ombudsman heeft onderzocht hoe het OM heeft onderbouwd dat de door verzoeker gewenste € 300 niet wordt vergoed, terwijl de rechter in zijn uitspraak van 23 oktober 2019 in overweging had gegeven dat dat bedrag billijk was.

Hoe reageerde het OM?

Het OM gaf aan dat in dit geval niet aan de last tot teruggave van de spullen kon worden voldaan, aangezien de spullen vernietigd waren. In zo'n geval dient de bewaarder van de spullen, DRZ, op grond van artikel 119 Sv over te gaan tot uitbetaling van de prijs die het voorwerp bij verkoop redelijkerwijs heeft opgebracht of zou hebben opgebracht. Aangezien DRZ de spullen had getaxeerd op € 12,50 is dit bedrag aan verzoekers zoon aangeboden.

Daarnaast was er volgens het OM terecht beslag gelegd op de spullen van verzoekers zoon. De zoon had een voorgeschiedenis betreffende diefstal en inbraak en de spullen die de zoon in zijn auto had konden worden aangemerkt als inbrekerswerktuigen. Deze lagen in het zicht en gelet op de antecedenten en de ervaringen van de verbalisant met de zoon zijn de spullen terecht in beslag genomen, vindt het OM. Het OM gaf daarbij aan dat er alleen een aantekening mondeling vonnis is, waarin de vrijspraak van de rechter niet is toegelicht. Evenmin wordt uit het proces-verbaal van de zitting duidelijk op welke gronden de kantonrechter de zoon heeft vrijgesproken.

Het OM gaf verder aan dat de strafbeschikking tien maanden na de pleegdatum aan de zoon is opgelegd en dat het wenselijk is dat de termijn voor het opleggen zo kort mogelijk wordt gehouden. De realiteit is dat het kan voorkomen dat de beoordeling langer duurt. Er is sprake van een grote voorraad bij de afdeling beslag bij het parket CVOM. Het OM ziet op grond daarvan geen aanleiding om een gebaar te maken richting verzoeker.

Ten aanzien van het te vergoeden bedrag stelde het OM het volgende. Het uitgangspunt is dat het OM rechterlijke oordelen respecteert en deze volgens artikel 553 Sv¹ ten uitvoer legt. Maar volgens het OM was er in deze zaak geen sprake van een rechterlijk oordeel dat € 300 vergoed moest worden, maar van een overweging van de rechter. Het OM stelt niet gebonden te zijn aan een overweging die een rechter ter zitting meegeeft. De overweging is verwerkt in het proces-verbaal van de terechtzitting en maakt geen onderdeel uit van het vonnis, aldus het OM.

---

¹ De tenuitvoerlegging van rechterlijke beslissingen geschiedt door het openbaar ministerie dan wel op voordracht van deze door Onze Minister.

Het OM had DRZ gevraagd naar de taxatiewaarde van de in beslag genomen voorwerpen. Voor het toekennen van een schadevergoeding is het OM uitgegaan van de waarde die naar het oordeel van het OM niet onredelijk was, mede gelet op de kostprijs van de in beslaggenomen goederen. Naar het oordeel van het OM was de aangeboden vergoeding niet onbehoorlijk.

Het is volgens het OM niet duidelijk hoe de rechter aan de waarde van € 300 is gekomen. Mogelijk is hij uitgegaan van de helft van het door verzoeker genoemde bedrag van € 600. Maar dit kan niet uit het proces-verbaal van de zitting worden afgeleid. Het valt ook niet te rijmen met de lijst van inbeslaggenomen voorwerpen in de strafzaak waarvoor verzoekers zoon werd vrijgesproken.

Naar het oordeel van het OM is er in deze zaak juist gehandeld. De klacht van verzoeker gaf het OM wel aanleiding om nog eens goed naar het oordeel van de kantonrechter te kijken. In de overweging die de rechter aan de officier van justitie had meegegeven ziet het OM reden om een gebaar in de richting van verzoekers zoon te maken. Het OM kan zich voorstellen dat de bewoordingen van de kantonrechter bepaalde verwachtingen bij de zoon wekten. Hoewel een vergoeding van € 300 volgens het OM niet redelijk is, wil het OM de zoon wel in staat stellen om nieuwe spullen aan te schaffen. Voor het bedrag is gekeken op diverse sites van bouwmarkten. Het OM komt op basis daarvan tot een aanbod van € 100.

Concluderend gaf het OM aan dat het de klacht van verzoeker ongegrond acht, maar dat het wel aanleiding zag voor een gebaar naar de zoon, waarvoor het OM een bedrag van € 100 niet onredelijk acht. Het College van procureurs-generaal trad daarover in contact met verzoeker. Verzoeker gaf aan dat de duurdere spullen die volgens hem destijds in beslag waren genomen, bepalend moeten zijn voor de hoogte van het bedrag. Het is voor verzoeker niet duidelijk waar die spullen zijn gebleven. Naar aanleiding daarvan is vanuit het OM nog navraag gedaan naar de duurdere spullen bij het parket centrale verwerking van het OM, bij het parket Oost-Brabant en bij de politie. Dit leverde geen nadere informatie op.

Hoe reageerde verzoeker?

Verzoeker gaf aan niet tevreden te zijn met de vergoeding van € 100. Hij houdt vast aan wat de rechter heeft gezegd.

Wat is het oordeel van de Nationale ombudsman?

De ombudsman toetst in dit geval aan het vereiste van goede motivering. Dit houdt in dat de overheid haar handelen en haar besluiten duidelijk aan de burger uitlegt. Daarbij geeft zij aan op welke wettelijke bepalingen de handeling of het besluit is gebaseerd, van welke feiten zij is uitgegaan en hoe zij rekening heeft gehouden met de belangen van de burgers. Deze motivering moet voor de burger begrijpelijk zijn.

In het geval van verzoeker gaf de rechter de officier van justitie in overweging dat een schadevergoeding van € 300 billijk is, nu de inbeslaggenomen spullen al waren vernietigd en niet meer terug konden worden gegeven.

Het OM wees het verzoek van verzoeker om die € 300 uit te keren af onder verwijzing naar artikel 119, tweede lid, Wetboek van Strafvordering. Volgens het OM zouden de inbeslaggenomen spullen bij verkoop € 12,50 hebben opgebracht. Daarnaast stelde het OM dat de rechter de officier niet had opgelegd om het bedrag van € 300 te betalen, maar hem dit in overweging had gegeven. Het OM voelde zich daardoor niet gehouden aan die overweging.

De ombudsman is van oordeel dat de afwijzing van het verzoek om schadevergoeding in het geval van verzoeker onvoldoende is gemotiveerd door het OM. In dit geval wijst het OM het verzoek om schadevergoeding af, waarbij het aangeboden bedrag aanzienlijk afwijkt van wat de rechter in overweging had gegeven. Als motivering geeft het OM slechts aan dat het volgens de wet en het vonnis van de rechter niet verplicht is om meer dan € 12,50 te vergoeden. De ombudsman is van oordeel dat het OM de overweging van de rechter over een billijke vergoeding serieus had moeten nemen. Dit betekent dat het OM minimaal had moeten motiveren waarom het ondanks de overweging van de rechter overging tot een veel lagere vergoeding dan de € 300 die de rechter billijk achtte. Het OM kon hierbij niet volstaan met een motivering waartoe het op grond van de wet en de uitspraak van de rechter *verplicht* was. Vanuit de behoorlijkheid is niet slechts relevant wat de rechter heeft opgedragen, maar is ook van belang wat de rechter in overweging heeft gegeven.

Het OM heeft het vereiste van goede motivering geschonden.

De onderzochte gedraging is niet behoorlijk.

De ombudsman neemt er met instemming kennis van dat het OM verzoeker vanwege de mogelijk opgewekte verwachtingen door de woorden van de rechter een bedrag van € 100 heeft aangeboden. De ombudsman vindt de onderbouwing van dit aangeboden bedrag voldoende, nu het OM het bedrag baseert op diverse websites van bouwmarkten.

Hoewel de ombudsman er ook met instemming kennis van neemt dat het OM nog heeft getracht meer duidelijkheid te krijgen over de duurdere spullen, is het teleurstellend dat het OM pas na het instellen van onderzoek door de ombudsman ruimte heeft gezien om een gebaar richting verzoeker te maken.

Conclusie

De klacht over de onderzochte gedraging van het OM is gegrond, wegens schending van het vereiste van goede motivering.

De Nationale ombudsman,

Reinier van Zutphen